

# **PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH TRUDNYCH OBOWIĄZUJĄCE W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 1 W BRZOSZOWIE**

## **I. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROCEDUR.**

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie organizacji kształcenia oraz warunków i form realizowania specjalnych działań opiekuńczo-wychowawczych w przedszkolach i szkołach specjalnych, zorganizowanych w podmiotach leczniczych i jednostkach pomocy społecznej.
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 3 sierpnia 2017 roku w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych.
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 9 sierpnia 2017 roku w sprawie warunków i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki oraz organizacji indywidualnego programu lub toku nauki.
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 28 sierpnia 2017 roku w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dla dzieci i młodzieży.
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 9 sierpnia 2017 roku w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 roku w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych.
8. Ustawa z dnia 23 marca 2017 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich.
9. Ustawa z dnia 12 października 2017 roku o wychowaniu i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
10. Ustawa z dnia 7 lipca 2017 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.
11. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 sierpnia 2015 roku w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.
13. Statut szkoły.
14. Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

## **II. POSTANOWIENIA OGÓLNE.**

Formy pomocy adresowane do uczniów:

1. Szkoła sprawuje opiekę i wspiera rozwój ucznia zdolnego oraz ucznia ze specyficznymi trudnościami w nauce i stwierdzonymi dysfunkcjami.
2. Szkoła, na miarę swoich możliwości, wspiera uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, zgodnie z zapisami w statucie i określonymi procedurami.
3. Szkoła przeciwdziała niedostosowaniu społecznemu i demoralizacji młodzieży, a w szczególności uzależnieniu młodzieży od papierosów, alkoholu, narkotyków, sięgania po dopalacze stosując oddziaływania wychowawcze i profilaktyczne.
4. Podstawę do podejmowania stosownych oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych stanowi program wychowawczo- profilaktyczny szkoły.
5. W przypadku uczniów niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych przestępczością.

i demoralizacją - szkoła podejmuje działania interwencyjne, zgodne z obowiązującymi przepisami, o których mowa w rozdziale III procedur.

### **III. PROCEDURY POSTĘPOWANIA PRACOWNIKÓW SZKOŁY**

#### **UCZEŃ ZDOLNY**

##### **PROCEDURY:**

1. Nauczyciel przedmiotu lub rodzic (prawny opiekun) pisze wniosek, wraz z uzasadnieniem, do dyrektora szkoły o indywidualny tok nauki przedmiotu, z którego uczeń uzyskuje wybitne wyniki nauczania.
2. Rada pedagogiczna pozytywnie opiniuje wniosek.
3. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, na wniosek rodziców, na podstawie przeprowadzonych badań psychologiczno - pedagogicznych wystawia opinię o uczniu ze wskazaniem do indywidualnego toku nauczania przedmiotu.
4. Dyrektor szkoły kieruje wnioskiem do organu prowadzącego.
5. Organ prowadzący pozytywnie opiniuje wniosek i przyznaje stosowne środki finansowe na prowadzenie indywidualnego toku nauczania z uczniem.
6. Nauczyciel przedmiotu prowadzi z uczniem zajęcia edukacyjne według indywidualnego toku nauczania przedmiotu.
7. Uczeń zdaje egzamin klasyfikacyjny w trybie i na zasadach określonych w wewnątrzszkolnym systemie oceniania.

#### **UCZEŃ MAJĄCY TRUDNOŚCI W NAUCE**

##### **PROCEDURY:**

1. Nauczyciel przedmiotu lub wychowawca klasy, który zauważa u ucznia deficyty rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się informuje rodziców danego ucznia.
2. Rodzice zgłaszają się na badania do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, indywidualnie lub za pośrednictwem szkoły.
3. Jeżeli w badaniu ucznia pośredniczy szkoła, wychowawca klasy lub nauczyciel języka polskiego (w przypadku dysleksji, dysgrafii lub dysortografii) wypisuje druk skierowania do PPP.
4. Rodzice w PPP podejmują decyzję o wyrażeniu chęci ujawnienia opinii szkole.
5. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, na podstawie przeprowadzonych badań, wystawia opinię o uczniu ze wskazaniem stosowania wymagań zgodnych ze stwierdzonymi dysfunkcjami.
6. Wszyscy nauczyciele stosują wymagania zgodne ze stwierdzonymi dysfunkcjami, jeżeli szkoła otrzymała odpowiednią opinię.
7. Pedagog, psycholog szkolny i nauczyciele udzielają pomocy uczniom, organizując dla nich zajęcia wyrównawcze i pomoc koleżeńską.

#### **UCZEŃ NIEZDOLNY DO UCZESZCZANIA DO SZKOŁY PRZEZ DŁUŻSZY CZAS**

##### **PROCEDURY**

1. Lekarz specjalista wystawia dla rodziców diagnozę na piśmie, ze wskazaniem nauczania indywidualnego na określony czas.
2. Wychowawca klasy pisze dla rodziców opinię o uczniu.
3. Rodzice piszą wniosek do Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej, dołączając do wniosku opinię lekarską i opinię wychowawcy klasy.

4. Zespół orzekający Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej wydaje orzeczenie o nauczaniu indywidualnym ucznia.
5. Dyrektor szkoły występuje z wnioskiem do organu prowadzącego szkołę o wydanie zgody na nauczanie indywidualne w domu chorego ucznia i przyznanie stosownych środków finansowych.
6. Wyznaczeni przez dyrektora szkoły nauczyciele realizują program nauczania przedmiotów w czasie indywidualnej pracy z uczniem, w zależności od stanu zdrowia ucznia, wskazań lekarskich, oczekiwań i możliwości domu rodzinnego, w domu ucznia lub na terenie szkoły.

#### **UCZEŃ ZNAJDUJĄCY SIĘ W TRUDNEJ SYTUACJI MATERIALNEJ** PROCEDURY.

1. Wychowawca klasy, na podstawie swoich obserwacji, zgłasza do pedagoga szkolnego potrzebę pomocy uczniowi.
2. Pedagog szkolny analizuje sytuację ucznia na podstawie przeprowadzonych ankiet, rozmów z rodzicami i wywiadów.
3. Rodzice wyrażają zgodę i chęć uzyskania pomocy z MOPS - u lub szkoły.
4. Pedagog szkolny pomaga rodzicom w uzyskaniu pomocy z MOPS - u lub organizuje pomoc na miarę możliwości szkoły.
5. Potrzebujące dziecko korzysta z bezpłatnych obiadów, jest zwolnione z opłat za ubezpieczenie i niektórych innych opłat.
6. O udzieleniu możliwych form pomocy uczniowi decyduje pedagog szkolny, w porozumieniu z wychowawcą klasy i dyrekcją szkoły.

#### **UCZEŃ BĘDĄCY OFIARĄ WYPADKU** PROCEDURY:

1. Każdy pracownik szkoły, który zaobserwował wypadek lub któremu zgłoszono wypadek, natychmiast reaguje, powiadamiając o zdarzeniu higienistkę szkolną lub pedagoga, psychologa szkolnego oraz dyrektora szkoły.
2. Higienistka udziela pierwszej pomocy medycznej, a w przypadku jej nieobecności dyrektor (wicedyrektor, pedagog, psycholog) wzywa lekarza.
3. Higienistka (a w przypadku jej nieobecności dyrektor, wicedyrektor, pedagog, psycholog) powiadamia rodziców ofiary wypadku oraz wychowawcę klasy o zajściu.
4. Rodzice decydują o dalszym leczeniu dziecka.
5. W przypadku zagrożenia życia (stan nieprzytomny) - higienistka lub dyrektor szkoły (wicedyrektor, pedagog, psycholog szkolny) wzywa karetkę pogotowia, nawet bez uzyskania zgody rodziców.
6. Opiekę nad uczniem podczas udzielania pomocy lekarskiej, ale bez możliwości udzielenia zgody na operację, sprawuje osoba wyznaczona przez dyrekcję (wicedyrektor, pedagog, psycholog szkolny).

#### **UCZEŃ WYMAGAJĄCY INTERWENCJI ZE WZGLĘDU NA POWTARZAJĄCE SIĘ NEGATYWNE ZACHOWANIA** PROCEDURY:

1. Nauczyciel, który zaobserwował negatywne zachowanie u ucznia zwraca mu uwagę, w przypadku braku zmiany w postępowaniu informuje wychowawcę klasy
2. Wychowawca przeprowadza rozmowę ostrzegawczą z uczniem, dokonuje zapisu

w zeszycie uwag, informuje rodziców o powtarzających się negatywnych zachowaniach.

3. Pedagog lub psycholog szkolny podejmuje rozmowę z uczniem i jego rodzicami, fakt ten odnotowuje w swojej dokumentacji.
4. W przypadku braku zmiany w zachowaniu ucznia, wychowawca klasy kieruje go do dyrektora lub wicedyrektora szkoły.
5. Powołanie zespołu w składzie dyrektor, pedagog (psycholog) szkolny, wychowawca, rodzice, ewentualnie uczeń- ustalenie form współpracy domu rodzinnego ze szkołą, podjęcie odpowiednich kroków celem zdiagnozowania przyczyn negatywnego zachowania.

### UCZEŃ ZACHOWUJĄCY SIĘ AGRESYWNIE WOBEC INNYCH

#### PROCEDURY:

1. Uczeń, który jest świadkiem wypadku, pobicia, agresywnego zachowania bądź innego zdarzenia sprzecznego z normami i zasadami obowiązującymi na terenie szkoły, natychmiast zgłasza jego zaistnienie najbliższej znajdującej się osobie dorosłej.
2. Uczeń zachowujący się agresywnie ma obowiązek podporządkować się poleceniom wszystkich pracowników szkoły.
3. Każdy pracownik szkoły ma obowiązek ma obowiązek postępowania zgodnie z tą procedurą.

### UCZEŃ CELOWO POPYCHAJĄCY INNYCH, KOPIĄCY, WYZYWAJĄCY itp.

#### PROCEDURY:

1. Pracownik szkoły będący świadkiem zdarzenia lub o nim powiadomiony zdecydowanie, nie wdając się w dyskusję, przerywa negatywne zachowanie sprawcy wobec ofiary.
2. Rozdziela strony.
3. Nie dopuszcza do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej.
4. Ocenia zagrożenie i podejmuje decyzję o rodzaju interwencji.
5. Rozmawia z uczniem, zwracając mu uwagę na jego niewłaściwe zachowanie.
6. Zgłasza zaistniałe zdarzenie wychowawcy klasy.
7. Wychowawca klasy przeprowadza rozmowę z uczniem.
8. W przypadku, gdy zdarzenie się powtórzy- upomina ucznia i dokumentuje ten fakt w dzienniku lekcyjnym.
9. W przypadku braku reakcji ucznia na upomnienia-powiadamia rodziców oraz wnioskuje do dyrektora szkoły o objęcie ucznia oddziaływaniem psychologiczno-pedagogicznym.

### UCZEŃ UCZESTNICZĄCY W BÓJCE

#### PROCEDURY:

1. Każdy pracownik szkoły, który zaobserwował bójkę lub który został poinformowany o bójce - reaguje na nią i powiadamia o niej wychowawcę ewentualnie pedagoga szkolnego, a w przypadku obrażeń higienistkę szkolną i dyrektora szkoły.
2. Higienistka szkolna udziela pierwszej pomocy medycznej ofiarom bójki, a w przypadku jej nieobecności – dyrektor szkoły (wicedyrektor, pedagog, psycholog szkolny) wzywa lekarza.
3. Wychowawca klasy powiadamia rodziców agresora i ofiary.
4. W przypadku zagrożenia życia (stan nieprzytomny) - higienistka, pedagog psycholog lub dyrektor szkoły wzywa karetkę pogotowia, nawet bez uzyskania zgody rodziców.
5. Opiekę nad uczniem podczas udzielania pomocy medycznej, ale bez możliwości udzielenia zgody na operację, sprawuje osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły (wicedyrektor,

- pedagog, psycholog szkolny).
6. Decyzję o dalszym leczeniu dziecka podejmują rodzice poszkodowanego.
  7. Pedagog szkolny i wychowawcy klas przeprowadzają rozmowy z rodzicami obydwu stron oraz ze sprawcą i ofiarą bójki. Z rozmów sporządzają notatkę.
  8. W przypadku braku rozstrzygnięcia sporu sprawę rozpatruje dyrektor szkoły.
  9. Wychowawca udziela agresorowi karę zgodnie ze statutem szkoły. W przypadku wszczynania kolejnych bójek przez agresora, z widocznymi skutkami pobicia - szkoła kieruje sprawę na policję, od postępowania której zależą dalsze losy sprawy przemocy.

### **UCZEŃ STWARZAJACY ZAGROŻENIE DLA ŻYCIA I ZDROWIA WŁASNEGO LUB INNYCH**

**PROCEDURY:**

1. Pracownik szkoły stanowczo słownie przerywa negatywne zachowanie sprawcy wobec ofiary.
2. Rozdziela strony.
3. Nie dopuszcza do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej
4. Ocenia zagrożenie i podejmuje decyzję o rodzaju interwencji.
5. Udziela pierwszej pomocy ofierze zdarzenia i zabezpiecza miejsce
6. Wzywa pomoc medyczną –w razie konieczności
7. Powiadamia wychowawcę klasy, a w przypadku jego nieobecności dyrektora lub wicedyrektora o zaistniałym zdarzeniu.
8. Wychowawca powiadamia dyrektora o zaistniałym zdarzeniu, uczestniczy w wysłuchaniu stron, wnioskuje do dyrektora o objęcie ofiary i sprawcy pomocą psychologiczno-pedagogiczną, w porozumieniu z pedagogiem i dyrektorem uzgadnia sankcje w stosunku do sprawcy zdarzenia w oparciu o zapisy statutu szkoły.
9. Dyrektor szkoły powiadamia rodziców sprawcy i ofiary o zaistniałym zdarzeniu. Wysłuchuje strony w obecności ich rodziców i wychowawców. W przypadku zdarzenia powodującego uszkodzenia ciała wzywa policję, udziela upomnienia sprawcy zdarzenia, zapewnia ofierze i sprawcy pomoc psychologiczno-pedagogiczną.

### **UCZEŃ STOSUJACY PRZEMOC WOBEC INNYCH**

**PROCEDURY:**

1. Pracownik szkoły podejmuje działania uniemożliwiające dalszą agresję, samodzielnie lub z pomocą innych pracowników szkoły odizolowuje sprawcę przemocy od ofiary.
2. W przypadku okaleczeń lub innego uszczerbku na zdrowiu ofiary udziela jej pierwszej pomocy przedmedycznej.
3. Powiadamia dyrektora, wychowawcę oraz pedagoga szkolnego o zaistniałym zdarzeniu
4. Wychowawca lub pedagog powiadamia rodziców ucznia będącego sprawcą przemocy, przeprowadza rozmowę interwencyjną z uczestnikami zdarzenia oraz sporządza notatkę dotyczącą okoliczności zdarzenia, w tym propozycję sankcji wobec sprawcy zdarzenia w oparciu o zapisy statutu szkoły.
5. W sytuacjach zagrażających życiu i zdrowiu uczniów dyrektor szkoły lub upoważniony przez niego pracownik wzywa pogotowie ratunkowe i powiadamia policję.

### **UCZEŃ Z ZABURZENIAMI ZACHOWANIA W SZKOLE**

**PROCEDURY:**

1. Wychowawca klasy powiadamia pedagoga szkolnego oraz rodziców ucznia o zaobserwowanych zaburzeniach zachowania.
2. Pedagog, psycholog szkolny, wychowawca klasy oraz nauczyciele uczący ucznia wymieniają się wzajemnie informacjami o przejawach zaburzeń w jego zachowaniu.
3. Pedagog (psycholog) szkolny, w obecności wychowawcy klasy, podejmuje rozmowę z uczniem i jego rodzicami, zgodnie z założeniami szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego i wewnątrzszkolnego systemu oceniania i fakt ten odnotowuje w swojej dokumentacji.
4. W przypadku braku poprawy w zachowaniu ucznia, pedagog (psycholog) szkolny, w porozumieniu z wychowawcą klasy, wzywa rodziców i informuje ich o powtarzających się zaburzeniach zachowania ucznia oraz proponuje rodzicom udanie się z uczniem do specjalisty w celu uzyskania diagnozy zaburzeń zachowania.
5. Jeżeli rodzice udali się z uczniem do specjalisty oraz uzyskali dokonaną przez niego diagnozę zaburzeń zachowania i przedstawili ją szkole - szkoła wypełnia zalecenia zawarte w opinii wystawionej przez specjalistę.
6. W przypadku rażących zaniedbań rodziców lub ich niewydolności wychowawczej, pedagog szkolny, w porozumieniu z wychowawcą klasy i dyrektorem szkoły, kieruje sprawę na policję lub do sądu rodzinnego.

### **UCZEŃ NISZCZĄCY MIENIE SZKOŁY**

#### **PROCEDURY:**

1. Każdy pracownik szkoły, który został poinformowany o dokonaniu zniszczenia mienia szkoły przez ucznia - powiadamia wychowawcę klasy i dyrektora szkoły.
2. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem (zapis w zeszytce uwag), następnie rodzicami ucznia (zapis w dzienniku lekcyjnym) i w porozumieniu z dyrektorem szkoły egzekwuje naprawę wyrządzonej szkody.

### **UCZEŃ NIE REALIZUJĄCY OBOWIĄZKU SZKOLNEGO**

#### **PROCEDURY:**

1. Wychowawca klasy powiadamia rodziców (opiekuna prawnego, kuratora) o niezrealizowaniu przez ucznia obowiązku szkolnego oraz przekazuje informację pedagogowi szkolnemu.
2. Przy braku kontaktu ze strony domu rodzinnego, wychowawca informuje dyrektora szkoły, który wysyła pisemne zawiadomienie.
3. W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności ucznia w okresie 3 miesięcy dyrektor szkoły kieruje sprawę do organu prowadzącego.

### **UCZEŃ, KTÓRY WAGARUJE**

#### **PROCEDURY:**

1. Przekazać informacje dyrektorowi szkoły o wagarach.
2. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) i przekazuje im uzyskaną informację oraz przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności pedagoga i rodziców ewentualnie dyrektora szkoły.
3. W przypadku gdy szkoła wykorzysta wszystkie możliwości oddziaływań wychowawczych (rozmowy z rodzicami, ostrzeżenie ucznia), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia policję lub sąd rodzinny.

## **UCZEŃ, KTÓRY UCIEKA Z POJEDYNCZYCH ZAJĘĆ LUB SPÓŹNIA SIĘ NA ZAJĘCIA**

### **PROCEDURY:**

1. Po zaistniałej ucieczce wychowawca informuje o zaistniałym incydencie rodziców i pedagoga szkolnego.
2. Wychowawca wyciąga konsekwencje w stosunku do ucznia ustalone w regulaminie, Statucie Szkoły i WSO.

## **UCZEŃ, KTÓRY POZA SZKOŁĄ (W MIEJSCACH PUBLICZNYCH) ZACHOWUJE SIĘ NIEWŁAŚCIWIE**

### **PROCEDURY:**

- Osoba, która widziała ucznia, który zachowuje niewłaściwie w miejscach publicznych poza szkołą lub powzięła taką informację powiadamia o tym zdarzeniu wychowawcę i dyrektora szkoły
- Wychowawca informuje rodziców o zaistniałym incydencie

## **UCZEŃ, KTÓRY ZAKŁÓCA TOK LEKCJI**

### **PROCEDURY:**

1. Jeżeli zachowanie pojedynczego ucznia lub kilku uczniów nie pozwala nauczycielowi na normalną realizację lekcji, wysyła on przewodniczącego samorządu klasowego z informacją do pedagoga szkolnego, a w przypadku gdy go nie zastanie, do sekretariatu szkoły. Sekretariat zobowiązany jest do natychmiastowego poinformowania dyrekcji o zaistniałej sytuacji.
2. Nauczyciel uczący może również skorzystać w tej sytuacji z pomocy pracownika niepedagogicznego obsługującego dane piętro. Pracownik ten jest zobowiązany do udzielenia nauczycielowi pomocy.
3. Pedagog szkolny zobowiązany jest do udania się do sali wskazanej przez nauczyciela, w razie konieczności zabrania ich z sali lekcyjnej do odrębnego pomieszczenia, następnie przeprowadza z uczniami rozmowę i ustala konsekwencje zachowania w zależności od popełnionego wykroczenia.
4. Jeżeli uczeń w sposób poważny naruszył zasady obowiązujące w szkole – na wniosek pedagoga wychowawca powiadamia rodziców ucznia o jego zachowaniu.
5. Jeżeli uczeń w sposób rażący złamał zasady, pedagog powiadamia dyrektora szkoły i wzywa rodziców do natychmiastowego przybycia do szkoły.
6. Jeżeli przyczyna zakłócenia toku lekcji były przypadki określone w innych procedurach – postępować należy według tych procedur.

Nie należy zakłócać toku lekcji innym nauczycielom, wychowawcom, których uczniowie aktualnie popełnili wykroczenie

## **NAGŁA CHOROBA UCZNIA W SZKOLE**

### **PROCEDURY:**

W przypadku nagłego zachorowania dziecka (omdlenia, bóle, drobne urazy):

1. Izolujemy dziecko od grupy uczniów.
2. Gdy ból nie ustępuje wzywamy rodziców w celu zabrania dziecka do domu.
4. W razie omdlenia udzielamy pierwszej pomocy i natychmiast wzywamy rodziców.

5. W przypadku gdy rodziców nie ma w domu, a bóle lub złe samopoczucie dziecka nie ustępuje, wychowawca lub inny nauczyciel zobowiązany jest do wezwania lekarza, pogotowia.

### **UCZNIEM PRZEWLEKLE CHORY**

#### **PROCEDURY**

**W sytuacji, gdy w szkole jest uczeń przewlekle chory, nauczyciel powinien:**

- Pozyskać od rodziców (opiekunów prawnych) ucznia szczegółowe informacje na temat jego choroby oraz wynikających z niej ograniczeń w funkcjonowaniu;
- Poinformować kadrę pedagogiczną i pozostałych pracowników szkoły w zakresie postępowania z chorym dzieckiem oraz w sytuacji zaostrzenia objawów czy ataku choroby;
- W przypadku nasilenia choroby u dziecka podczas pobytu w szkole dyrektor lub nauczyciel niezwłocznie informuje o zaistniałej sytuacji rodziców lub prawnych opiekunów.

### **UCZEŃ Z ASTMĄ**

#### **POSTĘPOWANIE:**

1. W przypadku wystąpienia duszności należy podać dziecku wziewny lek rozkurczający oskrzela zgodnie z zaleceniem lekarza.
2. W przypadku objawów ciężkiej duszności należy podać jednocześnie 2 dawki leku w aerozolu w odstępie 10-20 sekund.
3. Po wykonaniu 1 pierwszej inhalacji należy powiadomić rodziców dziecka o wystąpieniu zaostrzenia.
4. W przypadku duszności o dużym nasileniu powinno się wezwać Pogotowie Ratunkowe. W czasie oczekiwania na przyjazd karetki pogotowia dziecko wymaga ciągłego nadzoru osoby dorosłej.
5. Dodatkowo bardzo ważne jest zapewnienie dziecku spokoju oraz odizolowanie od osób trzecich.

### **DZIECKO Z CUKRZYCĄ**

**POSTĘPOWANIE PRZY HIPOGLIKEMII LEKKIEJ** – dziecko jest przytomne, w pełnym kontakcie, współpracuje z nami, spełnia polecenia:

1. Sprawdzić poziom glukozy we krwi potwierdzając niedocukrzenie.
2. Podać węglowodany proste (sok owocowy, coca-cola, cukier spożywczy rozpuszczony w wodzie lub herbacie, glukoza w tabletkach, płynny miód).
3. NIE WOLNO Zastępować węglowodanów prostych słodyczami zawierającymi tłuszcze, jak np. czekolada, ponieważ utrudniają one wchłanianie glukozy z przewodu pokarmowego).
4. Ponownie oznaczyć glikemię po 10-15 minutach.
5. Zawsze należy dążyć do ustalenia przyczyny niedocukrzenia.

**POSTĘPOWANIE PRZY HIPOGLIKEMII ŚREDNIO – CIĘŻKIEJ** – dziecko ma częściowe zaburzenia świadomości, pozostaje w ograniczonym kontakcie z nami, potrzebuje 3 bezwzględnej pomocy osoby drugiej:

1. Oznaczyć glikemię i potwierdzić niedocukrzenie.
2. Jeżeli dziecko może połykać podać do picia płyn o dużym stężeniu cukru (np. 3-5 kostek cukru rozpuszczonych w ½ szklanki wody, coli, soku).
3. Jeżeli dziecko nie może połykać postępujemy tak jak w przypadku glikemii ciężkiej.

**POSTĘPOWANIE PRZY HIPOGLIKEMII CIĘŻKIEJ** – dziecko jest nieprzytomne, nie ma z nim żadnego kontaktu, nie reaguje na żadne bodźce, może mieć drgawki.

1. Dziecku, które jest nieprzytomne NIE WOLNO podawać niczego do picia ani do jedzenia do ust!!!



2. Układamy dziecko na boku.
3. Wstrzykujemy domięśniowo glukagon, jest to zastrzyk ratujący życie.
4. Wzywamy pogotowie ratunkowe.
5. Kontaktujemy się z rodzicami dziecka.
6. Dopiero gdy dziecko odzyska przytomność (po podaniu glukagonu powinno odzyskać przytomność po kilkunastu minutach) i jeżeli dziecko będzie w dobrym kontakcie można mu podać węglowodany doustnie (sok, cola, tabl. glukozy).

U dzieci leczonych pompą:

1. Zatrzymaj pompę.
2. Potwierdź hipoglikemię.
3. Jeżeli dziecko jest przytomne podaj węglowodany proste.
4. Odczekaj 10-15 minut i zbadaj ponownie poziom glukozy we krwi, jeżeli nie ma poprawy podaj ponownie cukry proste.
5. Jeżeli objawy ustąpią i kontrolny pomiar glikemii wskazuje podnoszenie się stężenia glukozy, włącz pompę i podaj kanapkę lub inne węglowodany złożone.
6. Jeżeli dziecko jest nieprzytomne lub ma drgawki połóż je w pozycji bezpiecznej, podaj domięśniowo zastrzyk z glukagonu i wezwij karetkę pogotowia. Po epizodzie hipoglikemii nie zostawiaj dziecka samego! Dziecko nie może podejmować wysiłku fizycznego dopóki wszystkie objawy hipoglikemii nie ustąpią!

#### POSTĘPOWANIE PRZY HIPERGLIKEMII

1. Podajemy insulinę (tzw. dawka korekcyjna),
2. Uzupełniamy płyny (dziecko powinno dużo pić, przeciętnie 1litr w okresie 1,5-2 godz., najlepszym płynem jest niegazowana woda mineralna),
3. Samokontrola (badanie moczu na obecność cukromoczu i ketonurii, po około 1 godz. należy dokonać kontrolnego pomiaru glikemii),
4. W razie stwierdzenia hiperglikemii dziecko nie powinno jeść, dopóki poziom glikemii nie obniży się.

Uczeń z cukrzycą zawsze powinien mieć ze sobą w szkole:

1. Pen – „wstrzykiwacz” z insuliną.
2. Pompę insulinową, jeżeli jest leczone przy pomocy pompy.
3. Nakłuwacz z zestawem igieł.
4. Glukometr z zestawem pasków oraz gazików.
5. Plastikowy pojemnik na zużyte igły i paski.
6. Drugie śniadanie lub dodatkowe posiłki przeliczone na wymienniki np. przeznaczone na „zabezpieczenie” zajęć wf w danym dniu.
7. Dodatkowe produkty – soczek owocowy, tabletki z glukozą w razie pojawienia się objawów hipoglikemii.
8. Telefon do rodziców.
9. Informację w postaci kartki lub bransoletki na rękę, która informuje, że dziecko choruje na cukrzycę.
10. Glukagon (zestaw w pomarańczowym pudełku).

#### UCZEŃ Z PADACZKĄ

##### W RAZIE WYSTĄPIENIA NAPADU NALEŻY

1. Przede wszystkim zachować spokój.
2. Ułożyć chorego w bezpiecznym miejscu w pozycji bezpiecznej, na boku.
3. Zabezpieczyć chorego przed możliwością urazu w czasie napadu – zdjąć okulary, usunąć z ust ciała obce, podłożyć coś miękkiego pod głowę.
4. Asekurować w czasie napadu i pozostać z chorym do odzyskania pełnej świadomości.

5. Pomoc lekarska jest potrzebna, jeżeli był to pierwszy napad w życiu lub napad trwał dłużej niż 10 minut albo jeśli po napadzie wystąpiła długo trwająca gorączka, sugerująca zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.

### **UCZEŃ, O KTÓRYM UZYSKANO INFORMACJE, ŻE UŻYWA ALKOHOLU LUB INNYCH ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH CELEM WPROWADZENIA SIĘ W STAN ODURZENIA LUB PRZEJAWIAJĄCY INNE ZACHOWANIA ŚWIADCZĄCE O DEMORALIZACJI**

#### **PROCEDURY:**

1. Nauczyciel przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy,
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga (psychologa szkolnego) i dyrektora szkoły,
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację, a następnie przeprowadza rozmowę z rodzicami (prawnymi opiekunami) oraz z uczniem, w ich obecności,
4. W przypadku potwierdzenia informacji, wychowawca zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców (prawnych opiekunów) zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem,
5. Jeżeli rodzice (prawni opiekunowie) odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich),
6. W sytuacji gdy, szkoła wykorzystała wszelkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami (prawnymi opiekunami) ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję; dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

### **UCZEŃ BĘDĄCY POD WPLYWEM ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH**

#### **PROCEDURY:**

1. Nauczyciel powiadamia o swoich przypuszczeniach pedagoga szkolnego (psychologa, wicedyrektora, dyrektora szkoły). W przypadku gdy nie może opuścić klasy powiadamia o zaistniałej sytuacji telefonicznie.
2. Pedagog (psycholog, wicedyrektor, dyrektor) odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie,
3. Pedagog (dyrektor, wicedyrektor, psycholog) wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej,
4. Wychowawca (pedagog, psycholog, dyrektor) zawiadamia o tym fakcie rodziców (prawnych opiekunów), których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły,
5. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice (prawni opiekunowie) ucznia będącego pod wpływem alkoholu – odmawiają przyjścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób; w przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień,
6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.

### **UCZEŃ POSIADAJĄCY PRZY SOBIE SUBSTANCJE PRZYPOMINAJĄCĄ NARKOTYK**

#### PROCEDURY:

1. Nauczyciel, zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji i próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy,
2. Powiadamia on o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły,
3. Dyrektor szkoły wzywa policję,
4. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje się jej przedstawicielowi zabezpieczoną substancję oraz informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.
5. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, podejmuje się następujące kroki:  
nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją;  
nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonywać czynności przeszukania odzieży ani teczek ucznia- jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji, o swoich spostrzeżeniach nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa,  
w przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczek,  
dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.

#### **UCZEŃ PALĄCY PAPIEROSY NA TERENIE SZKOŁY**

##### PROCEDURY:

1. Nauczyciel, który zauważył, że uczeń palił papierosy informuje o tym wychowawcę klasy lub pedagoga.
2. Wychowawca (w porozumieniu z pedagogiem) wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im informację o fakcie palenia papierosów przez dziecko.
3. Rozmowa odbywa się w obecności pedagoga lub dyrektora szkoły. Rodzic zobowiązuje się do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Z przeprowadzonej rozmowy sporządza się notatkę, która podpisują wszyscy uczestnicy spotkania.
4. Pedagog przeprowadza rozmowę profilaktyczną - ostrzegawczą z uczniem.
5. Uczeń zobowiązuje się do niepalenia papierosów
6. W przypadku ponownego palenia papierosów decyzją dyrektora szkoły, uczeń może być zawieszony w prawach ucznia (np. zakaz udziału w dyskotecie).

#### **UCZEŃ BĘDĄCY SPRAWCĄ CZYNU KARALNEGO LUB PRZESTĘPSTWA**

##### PROCEDURY:

1. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
2. Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,
3. Przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły, lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę,
4. Powiadomienie rodziców (prawnych opiekunów) ucznia-sprawcy,
5. Niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.),

6. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazania ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

### **UCZEŃ BEDĄCY OFIARĄ CZYNU KARALNEGO**

#### **PROCEDURY:**

1. Udzielenie pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń,
2. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
3. Powiadomienie rodziców (prawnych opiekunów) ucznia,
4. Niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywających na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję –tel.997 lub 112 ( DYŻURNY POLICJI:134308310 )

### **UCZEŃ PODEJRZANY O KRADZIEŻ**

#### **PROCEDURY:**

1. Każdy pracownik szkoły, który podejrzewa lub którego poinformowano, że uczeń dopuścił się kradzieży, natychmiast reaguje i powiadamia o tym dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego oraz wychowawcę klasy.
2. Pracownik szkoły, w obecności innej osoby, np. wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, dyrektora lub innego pracownika szkoły - żąda aby uczeń przekazał mu skradzioną rzecz, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży oraz innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną rzeczą.
3. Pracownik szkoły nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczek ucznia. Może to zrobić tylko policja.
4. Wychowawca klasy lub pedagog szkolny powiadamia rodziców o podejrzeniach i wzywa ich do niezwłocznego wstawienia się do szkoły.
5. Jeżeli uczeń wyda skradzioną rzecz dobrowolnie, pedagog szkolny, we współpracy z pracownikiem który zaobserwował lub któremu zgłoszono zdarzenie albo wychowawcą klasy, próbuje ustalić, w jaki sposób i komu uczeń skradł poszukiwaną rzecz i z ustaleń tych sporządza dokładną notatkę. A wydaną przez ucznia rzecz przekazuje bezzwłocznie policji.
6. W przypadku, gdy uczeń, pomimo wezwania, odmówi przekazania pracownikowi szkoły skradzionej rzeczy - pedagog lub dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia.
7. Jeśli policja znajdzie u ucznia skradzioną rzecz - zabiera ją oraz przejmuje dalsze postępowanie w tej sprawie.

### **UCZEŃ Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI ZACHOWUJĄCY SIĘ W SZKOLE AGRESYWNIE**

#### **PROCEDURY:**

- 1.Nauczyciel zostawia klasę pod opieką innego nauczyciela lub pracownika obsługi

- i prowadzi ucznia lub uczniów do wychowawcy i niezwłocznie wraca na zajęcia.
2. Wychowawca informuje o zdarzeniu dyrektora szkoły/lub zastępcę dyrektora.
  3. Jeżeli stan ucznia/uczniów wskazuje na zagrożenie zdrowia i/lub życia, dyrektor szkoły/lub zastępcę dyrektora wzywa lekarza.
  4. Wychowawca klasy lub/i dyrektor szkoły przeprowadzają rozmowy z poszkodowanym uczniem, o ile taki był, oraz ewentualnymi świadkami.
  5. W razie potrzeby wychowawca klasy/lub dyrektor szkoły wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) chorego ucznia i ewentualnego poszkodowanego.
  6. Jeśli rodzice/opiekunowie prawni współpracują ze szkołą, ustala się działania wobec chorego ucznia (takie jak np. wizyta u lekarza, rozmowy z wychowawcą i pedagogiem, monitoring zachowania prowadzony przez wychowawcę i zespół klasowy), wobec poszkodowanego (takie jak np. rozmowy z wychowawcą i pedagogiem, zadośćuczynienie) i świadków (rozmowy wychowawcze).
  7. Jeśli rodzice/opiekunowie prawni chorego ucznia nie współpracują ze szkołą lub podjęte działania są nieskuteczne, a akty agresji są częste, to dyrektor szkoły zawiadamia policję lub sąd rodzinny i nieletnich.

### **UCZEŃ Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI SAMOWOLNIE OPUSZCZAJĄCY SZKOŁĘ**

#### **PROCEDURY:**

1. W przypadku, gdy uczeń samowolnie opuszcza lekcję, nauczyciel prowadzący zajęcia po stwierdzeniu nieobecności niezwłocznie powiadamia wychowawcę, a w razie jego nieobecności dyrektora szkoły.
2. Wychowawca lub dyrektor szkoły zobowiązany jest ustalić miejsce pobytu ucznia w czasie nieobecności na zajęciach.
3. Jeżeli uczeń nie przebywa na terenie szkoły, wychowawca lub dyrektor natychmiast powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) o zdarzeniu. Po wyczerpaniu wszystkich możliwości kontaktu z rodzicami i ustalenia miejsca pobytu ucznia zawiadamia policję.
4. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem w ich obecności. Zobowiązuje ucznia do zaniechania samowolnego opuszczania zajęć, rodziców do kontrolowania frekwencji dziecka. Ustala z rodzicami strategię postępowania. Sporządza notatkę ze spotkania.

### **UCZEŃ DOKONUJĄCY PRÓB AUTOAGRESJI ( SAMOOKALECZANIA)**

#### **PROCEDURY:**

1. W przypadku stwierdzenia autoagresji u ucznia ( na podstawie informacji rodziców lub obserwacji zachowań ucznia ) należy poinformować wychowawcę klasy , dyrektora szkoły, pedagoga lub psychologa szkolnego, w szczególnych przypadkach Policję
2. Wychowawca informuje rodziców ( w przypadku , gdy sytuacja zaistnieje w szkole)
3. Wychowawca lub pedagog, psycholog szkolny rozmawia z uczniem w celu wyjaśnienia motywu takiego zachowania,
4. Wychowawca lub pedagog, psycholog szkolny ustala razem z rodzicami formy pomocy dziecku:  
Wizyta u psychiatry  
Objęcie dziecka psychoterapią  
Pomoc rodzinie ze strony innych instytucji np. MOPS  
Stała obserwacja i kontrola zachowań ucznia w szkole i domu (rodzice)

5. W przypadku braku współpracy ze strony rodziny dyrektor szkoły zgłasza sprawę do sądu rodzinnego.

### **UCZEŃ PODEJMUJĄCY PRÓBĘ SAMOBÓJCZĄ LUB SAMOBÓJSTWO UCZNIA** **PROCEDURY:**

1. Każdy pracownik Szkoły ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia. W przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji, że uczeń planuje podjąć lub podjął próbę samobójczą każdy pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym dyrektora szkoły.

### **UCZEN W PRZYPADKU, KTÓREGO STWIERDZONO WYSTĘPOWANIE CZYNNIKÓW WSKAZUJĄCYCH NA RYZYKO ZACHOWAŃ SAMOBÓJCZYCH** **PROCEDURY:**

O wysokim ryzyku zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych czynników:

- mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku nadziei
- mówienie wprost lub pośrednio o samobójstwie, pisanie listów pożegnalnych lub testamentu
- pozbywanie się osobistych i cennych dla ucznia przedmiotów
- unikanie kontaktów z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie
- zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi przyjemność
- przejawianie dużych zmian charakteru, nastroju, występowanie nietypowych zachowań
- przejawianie innych zachowań ryzykownych: okaleczanie się, zażywanie narkotyków, spożywanie alkoholu
- przejawianie zainteresowania tematyką śmierci, umierania itp.
- podejmowanie w przeszłości prób samobójczych
- fascynacja znanymi osobami (np. gwiazdami popkultury), które popełniły samobójstwo

1. Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia, wychowawca, pedagog i psycholog szkolny podejmują odpowiednie działania interwencyjne:

- jednoznacznie ustalają, które z w/w przesłanek występują u danego ucznia
- przeprowadzają analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia w celu wstępnego ustalenia przyczyn, kontaktują się z rodzicami w celu ustalenia przyczyn zmian
- w zachowaniu ucznia
- przekazują informację o zagrożeniu rodzicom i dyrektorowi szkoły
- ustalają z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów, proponują pomoc psychoterapeutyczną na terenie szkoły lub poza nią

### **UCZEN W PRZYPADKU, KTÓREGO POWZIĘTO INFORMACJE, ŻE ZAMIERZA POPEŁNIĆ SAMOBÓJSTWO** (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych)

#### **PROCEDURY:**

2. Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia wychowawca, pedagog, psycholog szkolny oraz dyrektor szkoły podejmują następujące działania:

- nie pozostawiają ucznia samego, próbują przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce
- informują o zaistniałej sytuacji i zagrożeniu rodziców
- przekazują dziecko pod opiekę rodziców (prawnych opiekunów) lub jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia odpowiednim instytucjom (np. policji)

### **UCZEŃ O, KTÓRYM POWZIĘTO INFORMACJE, ŻE PODJĄŁ PRÓBĘ SAMOBÓJCZA**

#### **PROCEDURY:**

3. Po powzięciu informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą dyrektor szkoły, wychowawca, pedagog szkolny podejmują następujące działania:

- jeśli próba samobójcza ma miejsce w szkole, wychowawca (nauczyciel, pracownik) powiadamia o tym fakcie dyrektorowi szkoły, a ta rodzica/opiekuna prawnego
- dyrektor szkoły, pedagog szkolny oraz wychowawca dokonują oceny sytuacji i przeprowadzają rozmowę wspierającą z uczniem i rodzicami oraz przekazują informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- jeśli próba samobójcza ma miejsce w domu, a rodzic poinformował o zajściu szkołę, dyrektor szkoły, pedagog szkolny przekazuje rodzicom informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- o próbie samobójczej dyrektor informuje Radę Pedagogiczną pod rygorem tajemnicy w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli.
- pedagog planuje dalsze działania mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, atmosfery życzliwości i wsparcia oraz przekazują rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą
- w przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa dyrektor szkoły informuje organ prowadzący i nadzorujący szkołę o zaistniałej sytuacji
- pedagog, psycholog szkolny oraz wychowawcy udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły.

### **UCZEŃ STOSUJĄCY CYBERPRZEMOC / STALKING LUB UCZEŃ PODEJRZEWANY O STOSOWANIE CYBERPRZEMOCY/ STALKINGU**

#### **PROCEDURY:**

Do zjawisk związanych z cyberprzemocą i stalkingiem zalicza się:

- Robienie zdjęć innym osobom telefonem komórkowym bez zgody rodziców/opiekunów prawnych,
- Wstawianie zdjęć osób zarejestrowanych na fotografii bez ich zgody, a szczególnie przy ich wyraźnym sprzeciwie,
- Włamania na pocztę elektroniczną, strony internetowe, kradzież treści zamieszczonych na prywatnych stronach internetowych,
- Stalking (nękanie przy pomocy Internetu, telefonów komórkowych),
- Groźby i znieważania wysyłane za pomocą Internetu lub telefonów komórkowych,
- Umieszczanie wulgarnych treści w Internecie, publikacja ich w miejscach masowego dostępu dzieci i młodzieży,
- Bezprawne wykorzystywanie informacji,
- Uwodzenie i treści pornograficzne w Internecie.

W przypadku zaistnienia w szkole sytuacji związanych z cyberprzemocą lub stalkingiem, wprowadza się następujące procedury postępowania:

1. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy lub stalkingu (zgłoszenie przez uczniów, rodziców, świadków zdarzenia, nauczycieli). Stworzenie warunków do bezpiecznego zgłoszenia zdarzenia karalnego (zapewnienie anonimowości osobie zgłaszającej, szczególnie dziecku).
2. O zdarzeniu informowany jest wychowawca klasy, w której zaistniała sytuacja cyberprzemocy/stalkingu.
3. Wychowawca przekazuje informację o zdarzeniu pedagogowi szkolnemu.
4. Wychowawca wraz z pedagogiem ustalają okoliczności zdarzenia oraz świadków.
5. W uzasadnionych przypadkach w procedurę włącza się nauczyciela informatyki, który pomaga zabezpieczyć dowody i/lub ustalić tożsamość sprawcy czynu.
6. Wszystkie dowody zastosowanej cyberprzemocy/stalkingu zbiera wychowawca wraz z pedagogiem.
7. Wychowawca/pedagog podejmuje działania na rzecz natychmiastowego przerwania aktu cyberprzemocy/stalkingu (np. zawiadomienie administratora serwisu w celu usunięcia materiału, żądanie natychmiastowego usunięcia wszystkich filmów ośmieszających z telefonu sprawcy itp.).
8. O zaistniałej sytuacji pedagog szkolny lub wychowawca informują dyrektora szkoły.
9. W przypadkach uzasadnionych dyrektor/pedagog przekazuje informacje o przestępstwie Policji.
10. W przypadku prowadzenia przez Policję na terenie szkoły czynności służbowych zgodnych z prawem, dyrektor ma obowiązek umożliwić ich wykonywanie.
11. Dyrektor udostępnia pomieszczenia, w których policja może przeprowadzić rozmowę z uczniem, dokonać przeszukania przedmiotów należących do ucznia, z zachowaniem poufności i dobra dziecka. Czynności te wykonywane są w obecności dyrektora, wicedyrektora, pedagoga lub innego wyznaczonego nauczyciela.
12. Dyrektor szkoły informuje rodziców i w razie konieczności prosi o przybycie na miejsce.
13. Gdy sprawcą jest uczeń szkoły, pedagog prowadzi rozmowę pozwalającą ustalić przyczyny dokonania cyberprzemocy/stalkingu. W uzasadnionych wypadkach należy udzielić sprawcy pomocy psychologiczno-pedagogicznej, celem uniknięcia na przyszłość podobnych zachowań.
14. Kontakt z rodzicami/opiekunami prawnymi sprawcy celem omówienia zachowania dziecka, zapoznania z materiałem dowodowym oraz decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka.
15. Wobec sprawcy wyciąga się konsekwencje zgodne ze Statutem Szkoły.
16. Uczeń, który dokonał cyberprzemocy/stalkingu jest monitorowany przez pedagoga i wychowawcę, celem zapobiegania aktom zemsty na osobach poszkodowanych.
17. Jeśli sprawca jest nieznany, należy – o ile to możliwe – dokonać natychmiastowego przerwania aktu cyberprzemocy/stalkingu np. powiadamiając Policję.
18. Wobec ofiary cyberprzemocy/stalkingu wychowawca podejmuje działania ochronne i wspierające. Zapewnia ucznia, że dobrze zrobił zgłaszając zdarzenie. Radzi, jak powinien postąpić, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa i nie dopuścić do eskalacji prześladowania.
19. Sytuacja dziecka, które padło ofiarą przemocy, musi być monitorowana, aby nie dopuścić do dalszych działań przemocowych lub odwetowych ze strony sprawcy. Podobnie należy postąpić w przypadku, gdy o zdarzeniu poinformowali świadkowie, a nie ofiara cyberprzemocy/stalkingu.
20. Rodzice/opiekunowie prawni dziecka - ofiary winni być natychmiast poinformowani o sposobie rozwiązania sytuacji związanej z cyberprzemocą/stalkingiem.
21. Z zaistniałego zdarzenia należy sporządzać przez cały czas wyjaśniania sprawy, notatki służbowe, w których zawarte będą daty i miejsca rozmów, personalia osób biorących udział w



wyjaśnianiu spraw, opisy przebiegu wydarzeń oraz podpisy świadków zdarzenia i wyjaśniania sprawy.

22. Podczas wyjaśniania sprawy nie należy dopuszczać do konfrontacji sprawcy z ofiarą celem zachowania poczucia bezpieczeństwa ofiary cyberprzemocy/stalkingu.

### **UCZEŃ BĘDĄCY OFIARĄ PRZEMOCY W RODZINIE**

#### **PROCEDURY:**

1. Nauczyciel przyjmuje informację, zapewniając dyskrecję zgłaszającemu poprzez wysłuchanie go bez świadków. Zapisuje datę i godzinę zgłoszenia.
2. Nauczyciel informuje o zaistniałym fakcie lub zdarzeniach wychowawcę klasy lub/i dyrektora/wicedyrektora szkoły.
3. Wychowawca informuje pedagoga lub dyrektora/wicedyrektora szkoły, o ile nie zrobił tego nauczyciel.
4. Jeżeli stan ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia i życia, dyrektor/wicedyrektor lub pedagog/psycholog wzywa lekarza.
5. Dyrektor/wicedyrektor lub/i psycholog/pedagog, dbając o dyskrecję, przeprowadzają rozmowę z poszkodowanym, o ile jest to możliwe (gdzie i kiedy doszło do zdarzenia lub zdarzeń, jaka była ich częstotliwość).
6. Pedagog/psycholog zawiadamia lub/i wzywa do szkoły rodzica (prawnego opiekuna lub osobę z najbliższej rodziny) pokrzywdzonego, którego sprawa nie dotyczy.
7. Dyrektor podejmuje decyzję o wdrożeniu procedury „Niebieska Karta” i wyznacza pracownika, który ją przeprowadza.
8. Dyrektor niezwłocznie po wdrożeniu procedury zawiadamia przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego i przekazuje mu sporządzoną dokumentację pokrzywdzonego.
9. W przypadku osoby nieletniej dyrektor/wicedyrektor zawiadamia sąd rodzinny i nieletnich.

### **UCZEŃ KORZYSTAJĄCY NA TERENIE SZKOŁY Z TELEFONU LUB INNYCH URZĄDZEŃ TELEKOMUNIKACYJNYCH**

#### **PROCEDURY:**

1. Uczniowi zabrania się przynoszenia do szkoły urządzeń techniczno-elektronicznych nie związanych z procesem dydaktycznym typu: odtwarzacze dźwięku i obrazu oraz urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk, itp.
2. Dopuszcza się posiadanie przez uczniów na terenie szkoły telefonów komórkowych i korzystanie z nich wyłącznie w czasie przerw w uzasadnionych przypadkach
3. Dyrektor szkoły lub nauczyciel muszą wyrazić zgodę na korzystanie przez ucznia z telefonu komórkowego na terenie szkoły,
4. Telefon komórkowy, wnoszony na lekcję przez ucznia, ma być wyłączony i schowany,
5. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub kradzież telefonu komórkowego,
6. Naruszenie przez ucznia zasad używania telefonów komórkowych lub innych urządzeń na terenie szkoły powoduje zabranie telefonu do „depozytu” – aparat odbiera rodzic/ prawny opiekun ucznia po uprzednim zawiadomieniu rodzica/prawnego opiekuna przez wychowawcę.

### **UCZEŃ, KTÓREGO ZACHOWANIE W STOSUNKU DO NAUCZYCIELI I INNYCH PRACOWNIKÓW SZKOŁY NIE JEST WŁAŚCIWE**

#### **PROCEDURY:**

1. Zniewaga – art.216 kk to zachowanie wyrażające pogardę dla innej osoby wyrażoną

w postaci epitetu słownego, pismem, wizerunkiem obelżywym, gestem, działaniem bądź zaniechaniem – ściganie odbywa się z oskarżenia prywatnego,

2. Naruszenie nietykalności cielesnej – art.217 kk – uderzenie, kopnięcie, popchnięcie, oplucie, przewrócenie, rzucenie jakimś przedmiotem, oblanie wodą - ściganie odbywa się z oskarżenia prywatnego,

3. Zniesławienie- art.212 kk to poniżenie w opinii publicznej lub narażenie na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska np. niekompetencja, utrata zdolności do wykonywania zawodu, alkoholizm, uzależnienie od środków psychoaktywnych, cechy charakteru, umysłu, zdolności lub ich brak, stan fizyczny itp. – ściganie odbywa się z oskarżenia prywatnego,

4. Zmuszanie do określonego zachowania – art. 191 kk to użycie wobec osoby przemocy fizycznej (przytrzymanie, wypchnięcie z pomieszczenia, nie wpuszczenie do pomieszczenia) albo groźby bezprawnej w celu zmuszenia osoby do określonego zachowania, zaniechania lub znoszenia- niezgodnego z wola tej osoby –ściganie następuje z urzędu,

5. Groźba karalna – art. 190 kk – to groźenie innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę, lub na szkodę osób jej najbliższych. Groźba może być kierowana przeciwko osobie- pobicie, zabicie, okaleczenie, fałszywe oskarżenie itp. lub przeciwko mieniu osoby – zniszczenie samochodu, spalenie domu, wybite szyb w mieszkaniu – ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

6.W przypadku niewłaściwego zachowania ucznia wobec nauczyciela lub innego pracownika szkoły, pokrzywdzony zgłasza ten fakt wychowawcy klasy, pedagogowi szkolnemu lub dyrekcji szkoły.

7.Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im zaistniałą sytuację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. Zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, zadośćuczynienia i przeproszenia nauczyciela lub innego pracownika szkoły na forum wszystkich uczniów szkoły, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.

Z przeprowadzonej rozmowy sporządza notatkę, którą podpisują wszyscy uczestnicy spotkania.

8.W przypadku niestawienia się rodziców/prawnych opiekunów do szkoły na pisemne wezwanie dyrektora, dyrektor zawiadamia policję lub sąd rodzinny, celem podjęcia działań zmierzających do zdiagnozowania przyczyn niemożliwości rozwiązania problemu.

9.W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkanie z pedagogiem, itp.) a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia policję lub sąd rodzinny. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

10.W poważnych przypadkach obowiązują procedury postępowania obowiązujące w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa ściganego na wniosek poszkodowanego nauczyciela lub innego pracownika szkoły.

## **NIEPEŁNOLETNIA UCZENNICA W CIAŻY**

### **PROCEDURY:**

1.Nauczyciel, pielęgniarka lub inny pracownik szkoły, który dowiedział się (lub ma podejrzenia), że uczennica jest w ciąży niezwłocznie informuje o tym wychowawcę klasy.

2.Wychowawca przekazuje informację dyrektorowi szkoły i pedagogowi szkolnemu.

3.Wychowawca klasy, pedagog szkolny i dyrektor szkoły spotykają się, aby zebrać więcej informacji o uczennicy oraz o jej sytuacji rodzinnej.

4. Wychowawca i/lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczennicą, starając się ustalić, czy rodzice już wiedzą o jej ciąży oraz czy ciąża nie jest wynikiem przestępstwa (gwałtu). W tym przypadku należy powiadomić organy ścigania.

5. Wychowawca klasy, pedagog szkolny i dyrektor szkoły ustalają formy pomocy, jakie zaproponują uczennicy oraz szczegóły dotyczące sposobu przeprowadzania rozmowy z uczennicą i jej rodzicami lub prawnymi opiekunami.

6. W sytuacji, gdy rodzice lub opiekunowie prawni nie wiedzą jeszcze o ciąży i uczennica boi się im o tym powiedzieć, może prosić o pośredniczenie w poinformowaniu ich o swojej sytuacji.

7. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem szkolnym podejmuje stosowne działania z zachowaniem szczególnej ostrożności i dyskrecji. Wychowawca w obecności pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły informuje uczennicę i jej rodziców lub opiekunów prawnych o możliwych formach pomocy ze strony szkoły. Wyjaśnia szczegółowo warunki i zasady korzystania z każdej z przedstawionych form pomocy. Odpowiada na pytania i wątpliwości.

8. Uczennica z rodzicami lub opiekunami prawnymi podejmuje - w ustalonym terminie - decyzję w sprawie form pomocy, z których chcieliby skorzystać. O podjętej decyzji informują wychowawcę klasy i dyrektora.

9. Wychowawca klasy, dyrektor i rodzice lub opiekunowie prawni uczennicy podejmują działania niezbędne do przyznania uczennicy - zależnie od dokonanego wyboru - nauczania indywidualnego lub indywidualnego toku nauki.

10. Wychowawca klasy i pedagog szkolny uzgadniają rodzaj i sposób świadczenia uczennicy i jej rodzinie pomocy i wsparcia (materialnego - wnioskując do MOPS, psychologicznego, organizacyjnego). Podejmują działania, w tym kształtujące pozytywne postawy rówieśników (np. spotkania ze specjalistami, warsztaty kształtujące postawy empatii i tolerancji).

11. Dyrektor informuje radę pedagogiczną o ciąży uczennicy oraz o uzgodnionym sposobie postępowania. Przypomina o potrzebie zachowania dyskrecji oraz o tym, że nauczyciele są zobowiązani do nie ujawniania spraw poruszanych na zebraniu rady pedagogicznej, które mogą naruszać dobra osobiste uczniów lub ich rodziców.

12. Wychowawcy klas w porozumieniu z pedagogiem szkolnym, pielęgniarką przeprowadzają zajęcia lub warsztaty kształtujące u uczniów postawy akceptacji i empatii w związku z zaistniałą sytuacją. Mogą ponadto przeprowadzić, np. z udziałem lekarza lub innego specjalisty, zajęcia podnoszące poziom wiedzy z zakresu świadomej prokreacji, inicjacji seksualnej.

13. Wychowawca i wyznaczeni nauczyciele wdrażają uzgodniony z uczennicą sposób realizacji obowiązku nauki

## **NIETRZEŻWY RODZIC W SZKOLE**

### **PROCEDURY:**

1. Nauczyciel, który podejrzewa lub otrzymuje informację o tym, że po dziecko przyszedł pijany rodzic, powiadamia dyrektora

2. Dyrektor wydaje dyspozycje, które umożliwią odizolowanie dziecka od nietrzeźwego rodzica.

3. Dyrektor/nauczyciel nawiązuje kontakt z drugim rodzicem, informuje o zaistniałej sytuacji oraz ustala sposób dalszego postępowania w celu odebrania dziecka.

4. W przypadku braku kontaktu z rodzicem podejmuje próbę skontaktowania się z osobami wskazanymi przez rodziców w upoważnieniu do odbioru dziecka

5. Dziecko odbiera drugi rodzic lub na podstawie ustaleń z rodzicami nauczyciel przekazuje dziecko osobie upoważnionej. W sytuacji, gdy rodzic lub upoważniona pisemnie osoba nie może odebrać dziecka, rodzic może jednorazowo wskazać (upoważnienie ustne) inną

pełnoletnią osobę, podając jej dane. Osoba upoważniona w momencie odbioru dziecka powinna mieć przy sobie dowód osobisty i na żądanie nauczyciela okazać go.

5. Jeżeli nie ma możliwości kontaktu z drugim rodzicem lub osobą upoważnioną do odbioru dziecka z przedszkola, nauczyciel informuje dyrektora o zaistniałej sytuacji. Dyrektor podejmuje decyzję co do dalszego trybu postępowania z uwzględnieniem: decyzji o ponownej próbie skontaktowania się z osobami mogącymi odebrać dziecko; w tym czasie dziecko pozostaje pod opieką nauczyciela, w przypadku wyczerpania wszelkich możliwości odbioru dziecka przez rodzica lub osobę upoważnioną dyrektor podejmuje decyzję o zawiadomieniu policji, która przejmuje opiekę nad dzieckiem i postanawia o ewentualnym oddaniu dziecka pod opiekę innym członkom rodziny lub o umieszczeniu w placówce opiekuńczej.

7. Po zdarzeniu dyrektor przeprowadza rozmowę z rodzicami w celu wyjaśnienia zaistniałej sytuacji oraz zobowiązuje ich do przestrzegania zasad dotyczących odbioru dziecka z placówki.

8. W przypadku gdy sytuacja zdarza się kolejny raz lub dziecko zostało umieszczone w placówce interwencyjnej, dyrektor powiadamia o zdarzeniach sąd rejonowy, wydział rodzinny nieletnich,

### **OBCA OSOBA NA TERENIE SZKOŁY**

#### **PROCEDURY:**

1. Każdy, kto nie jest aktualnie uczniem bądź pracownikiem szkoły jest osobą obcą.
2. Każdy pracownik szkoły ma prawo żądać informacji o celu pobytu.
3. W przypadku, gdy osoba obca kieruje się do nauczyciela przedmiotowego, należy skierować ją w pobliże pokoju nauczycielskiego i poinformować o godzinie rozpoczęcia najbliższej przerwy śródlekcyjnej.
4. W innych wypadkach należy kierować do dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego.
5. W przypadku, gdy osoba obca odmawia podania celu wizyty, zachowuje się agresywnie bądź stwarza zagrożenie dla osób przebywających w szkole, należy podjąć próbę wyprowadzenia jej z terenu szkoły. Przy odmowie wyjścia należy wezwać pomoc i zawiadomić policję. O sytuacji niezwłocznie powinna zostać poinformowana dyrekcja szkoły.

### **ZAGROŻENIA TERRORYSTYCZNE**

#### **PROCEDURY:**

1. W przypadku ataku terrorystycznego( napadu na obiekt) z użyciem broni, noża, ładunku wybuchowego lub innego niebezpiecznego narzędzia należy w pełni podporządkować się wezwaniom napastników.
  - Nie prowokować ich do użycia siły lub broni.
  - Nie wykonywać gwałtownych ruchów, zachowywać się spokojnie a o każdym zamiarze zmiany miejsca lub położenia o ile jest to konieczne uprzedzać napastników
  - Nie ulegać panice ( nie krzyczeć, nie płakać , nie histeryzować)
  - Nie atakować napastników ( poza oczywistymi przypadkami posiadania fizycznej liczebnej przewagi, kiedy środki posiadane przez napastnika nie mogą spowodować większych szkód zwłaszcza dla życia i zdrowia interweniujących osób)
  - Nie wpatrywać się uporczywie w napastników, unikać ich wzroku
  - Wszystkie polecenia i czynności napastników wykonywać posłusznie i spokojnie jednak bez zbytejnej gorliwości – robić tylko to czego żądają
  - Zajmować w miarę możliwości miejsca poza strefą działania napastników i poza drogami przemieszczania się zwłaszcza odwrotu wykorzystując wszelkie możliwe zasłony np. meble
  - W trakcie napadu próbować wezwać pomoc ( np. wysłać SMS z telefonu kom. na nr. 112

lub informując rodzinę ) o ile nie wiąże się to z ryzykiem zauważenia przez napastników

- W przypadku szturm na obiekt antyterrorystów pozostać na miejscu , chronić twarz drogi oddechowe, pierś i brzuch, a ręce trzymać splecione na karku
- Starać się zapamiętać jak najwięcej szczegółów dot. wyglądu zachowania się napastników oraz przebiegu akcji
- W przypadku wycofania się napastników do czasu przybycia policji nie wychodzić z obiektu i nie dotykać pozostawionych przez nich przedmiotów.

## **WYBUCH POŻARU**

### **PROCEDURY:**

a) w razie wybuchu pożaru każdy, kto pierwszy zauważy pożar ma obowiązek zaalarmować wszelkimi dostępnymi środkami :

| STRAŻ POŻARNĄ | POLICJĘ | W RAZIE<br>POTRZEBY<br>( NA POLECENIE) | WSPÓLNY<br>TELEFON |
|---------------|---------|----------------------------------------|--------------------|
| 998           | 997     | 999                                    | 112                |

b) następnie należy postępować zgodnie z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego.

W przypadku powstania pożaru w godzinach pracy, do czasu przybycia Straży Pożarnej, akcją kieruje dyrektor szkoły lub wyznaczona przez niego osoba. Kierująca akcją osoba wykonuje następujące czynności:

#### W pierwszej kolejności:

organizuje ewakuację ludzi z zagrożonego pożarem miejsca obiektu  
nadzoruje prowadzenie akcji gaśniczej za pomocą dostępnego sprzętu.

#### W drugiej kolejności, po analizie sytuacji:

dokonuje podziału personelu do prowadzenia akcji ratunkowej w celu:

- gaszenia pożaru, prowadzenia ewakuacji i akcji informacyjnej,
- ochrony ewakuowanego sprzętu ( dóbr kultury),
- wyłączenia prądu i gazu,
- zamknięcia instalacji ciepłowniczych (o ile zachodzi taka potrzeba ),
- zamykania okien, drzwi i wyłączenia urządzeń wentylacyjnych.

#### W trzeciej kolejności:

podporządkowuje siły i środki dowódcy akcji gaśniczej Straży Pożarnej,  
przygotowuje miejsca ewakuacji,  
nadzoruje ewakuację mienia ( dóbr kultury) z zagrożonych pożarem pomieszczeń.

## **IV. METODY WSPÓŁPRACY Z POLICJĄ**

W ramach długofalowej pracy szkoła i policja utrzymują stałą, bieżącą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń.

Koordinatorem współpracy powinni być: pedagog szkolny oraz specjalista ds. nieletnich właściwej jednostki policji.

Do współpracy ze szkołą zobowiązany jest także dzielnicowy, w rejonie którego znajduje się szkoła. Pracownicy szkoły wyznaczeni do współpracy z policją, specjaliści ds. nieletnich oraz dzielnicowi powinni wspólnie ustalić wzajemne zasady kontaktu, by móc na bieżąco wymieniać informacje i rozwiązywać problemy z bezpieczeństwem i dobrem uczniów.

W ramach współpracy policji ze szkołą organizuje się:  
spotkania pedagogów szkolnych, nauczycieli, dyrektorów szkół z zaproszonymi specjalistami, podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością oraz demoralizację dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym;  
spotkania tematyczne młodzieży szkolnej z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełnione czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości itp. oraz sposobów unikania zagrożeń;  
informowanie policji o zdarzeniach na terenie szkoły „wypełniających znamiona przestępstwa”, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji dzieci i młodzieży;  
udzielenie przez policję pomocy szkole w rozwiązywaniu trudnych, mogących mieć podłoże przestępcze problemów, które zaistniały na terenie szkoły;  
wspólny – szkoły i policji – udział w lokalnych programach profilaktyki związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem demoralizacji i przestępczości nieletnich.

## V. WYBRANE KATEGORIE PRZESTĘPSTW I CZYNÓW KARALNYCH ŚCIGANYCH Z URZĘDU.

### 1. Z KODEKSU KARNEGO:

- ~ art. 158 par. 1 - udział w bójce lub pobiciu;
- ~ art. 207 - znęcanie psychiczne i fizyczne;
- ~ art. 278 - kradzież;
- ~ art. 279 par.1 - kradzież z włamaniem;
- ~ art. 280 - rozbój;
- ~ art. 281 - kradzież rozbójnicza;
- ~ art. 240 par. 1 - nie zawiadomienie o przestępstwie, czynie karalnym;
- ~ art. 270 - podrabianie dokumentów.

### 2. Z USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU NARKOMANII:

- ~ posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- ~ udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- ~ wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

### 3. CZYN KARALNY A PRZESTĘPSTWO:

4. CZYN KARALNY - każde z wyżej wymienionych zachowań, jeżeli jego sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 rok życia, a nie ukończył 17 roku życia.

5. PRZESTĘPSTWO - każde z wyżej wymienionych zachowań, którego sprawcą jest uczeń, który ukończył 17 rok życia.

W każdym przypadku popełnienia przez ucznia czynu karalnego - należy (zgodnie z ustawą o postępowaniu w sprawach nieletnich) zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia (zgodnie z ustawą kodeksu postępowania karnego) - prokuratora lub policję oraz zastosować wobec tego ucznia określone w statucie szkoły i WSO konsekwencje dyscyplinarne.